

Viatge de FemCAT a Israel: reflexions i propostes

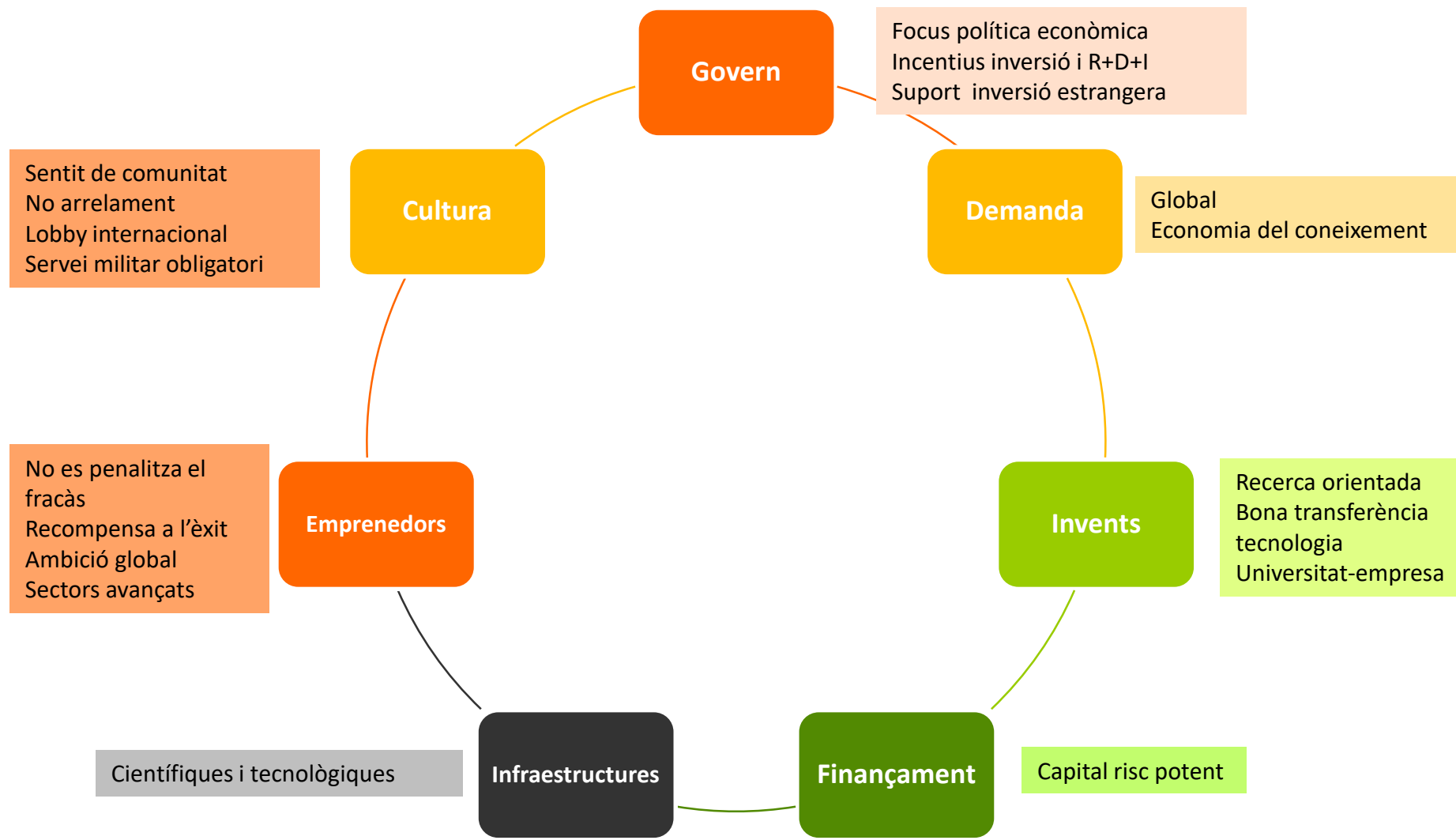

Juliol 2011

Israel: una economia d'èxit

- Israel ha resistit bé la crisi i la seva economia està en una senda de creixement elevat
- És una país fortament condicionat per una situació de conflicte i les polítiques públiques ho posen de manifest.
 - Les polítiques estan molt focalitzades al suport empresarial
 - Les polítiques socials no marquen l'agenda del Govern
 - La política de R+D+I està a la base del sistema
 - La política de defensa i seguretat és prioritat absoluta
- La seva economia és oberta al món, amb ambició global i la inversió estrangera hi té un pes rellevant gràcies a polítiques de suport i a l'acció del lobby jueu internacional
- El sistema emprenedor és un dels puntals de l'economia

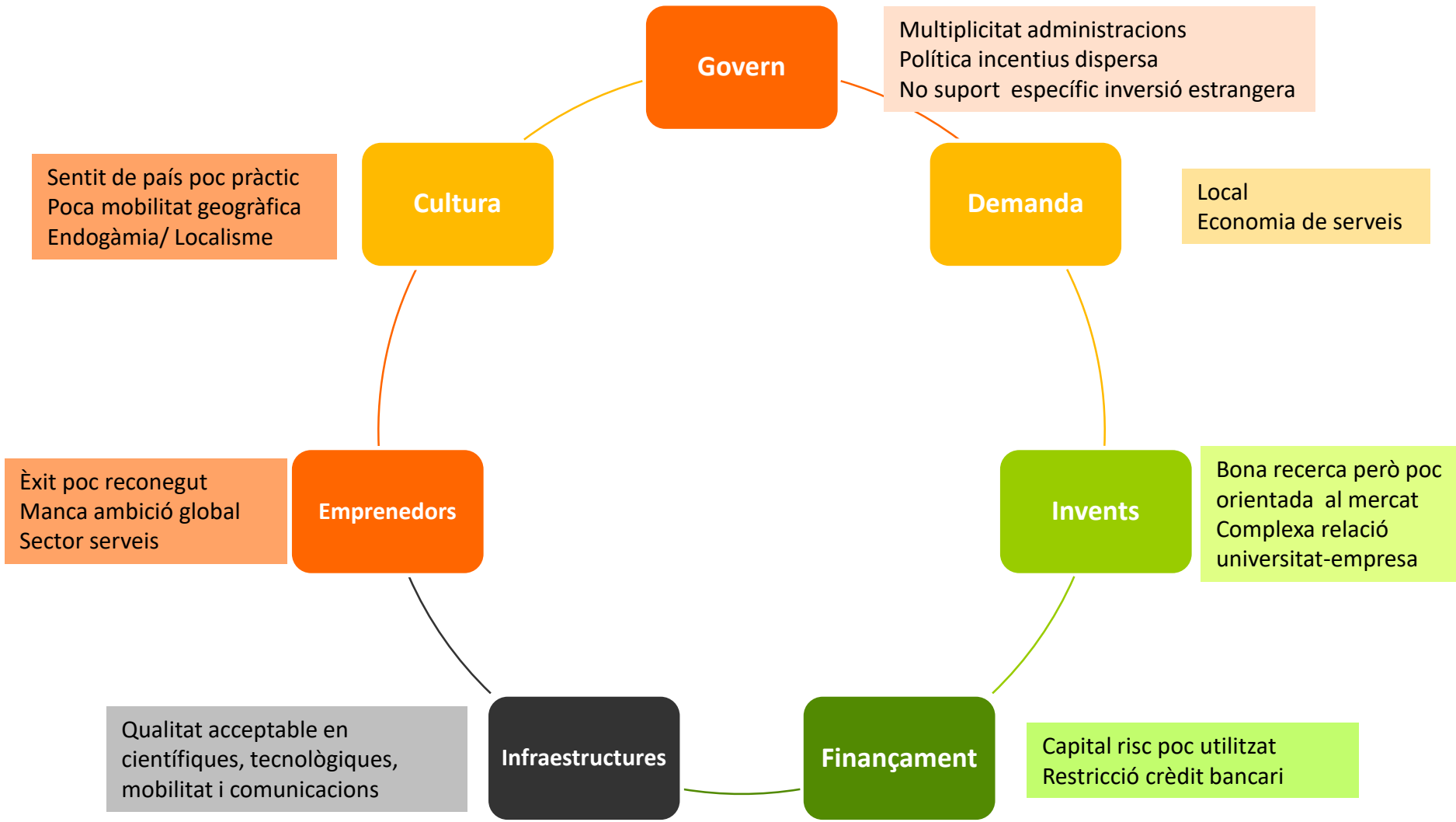
El sistema emprenedor israelià: fets més destacats

L'emprenedoria a Israel: trets bàsics

- Existeix un marc general d'incentius fiscals automàtics per al foment de la inversió empresarial, l'atracció d'inversió estrangera i la creació d'ocupació d'alt valor afegit depenent del Ministeri d'Economia i Finances.
- Existeix un sistema estructurat de suport a l'emprenedoria fonamentat en la col·laboració pública-privada i fortament centralitzat en dos organismes dependents del Ministeri d'Indústria, Comerç i Treball :
 - L'Israel Investment Center per a polítiques suport inversió
 - La "Office of The Chief Scientist" per a polítiques de R+D+I i l'agència d'internacionalització MATIMOP
- Els sectors innovadors i d'alta tecnologia acullen la major part de les noves iniciatives empresarials
- El capital risc, que es va desenvolupar als anys 90 amb una forta intervenció pública, és abundant i actiu, especialitzat en els sectors d'alta tecnologia
- Són empreses d'ambició global i freqüentment representen casos d'èxit internacional
- Són empreses que, molt sovint, acaben, en mans de grans corporacions
 - Això no crea base empresarial
 - Si que genera emprenedors recurrents

El sistema emprendedor català: fets més destacats

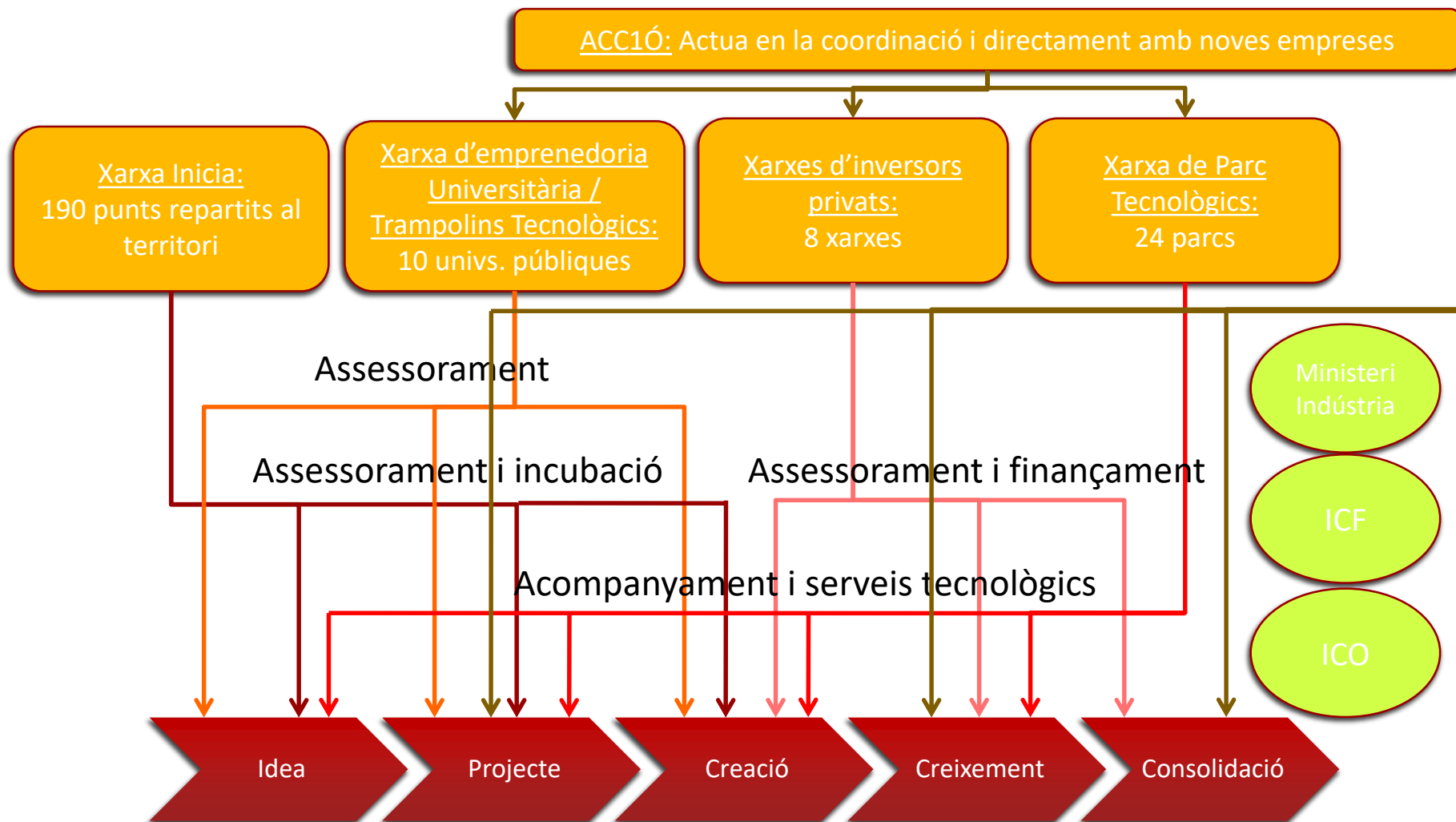
El procés emprenedor a Catalunya: la visió del Global Entrepreneurship Monitor

- Catalunya és un país emprenedor, amb una taxa d'activitat emprenedora va ser del 6,38% l'any 2009 segons el “Global Entrepreneurship Monitor”, més elevada que la d'Israel, la de la UE o d'Espanya.
- Les iniciatives empresarials a Catalunya es caracteritzaren per:
 - Poca orientació exportadora
 - el 78,3% dels emprenedors no van exportar
 - Manca d'innovació
 - El 70% de les iniciatives es va centrar en productes madurs.
 - Baixa orientació a l'economia avançada
 - Les noves iniciatives en el sector de l'alta tecnologia no superaven el 5% del total
 - El 90% de les empreses es va crear amb tecnologies de més de 5 anys d'antiguitat.
- A Catalunya el procés emprenedor va associat moltes vegades al procés d'autoocupació més que a la voluntat de construir un projecte empresarialment ambiciós. Es una qüestió de cultura i també d'oportunitat.

El procés emprenedor a Catalunya: marc legal i institucional

- Existeix un marc general d'incentius fiscals a la inversió i a la R+D+I dins la normativa de l'Impost de Societats però és un recurs poc utilitzat. L'any 2007, 1.060 empreses catalanes van utilitzar les desgravacions per R+D+I contemplades a l'impost de societats. El muntant global del crèdit fiscal va ser de 73,9 milions d'euros.
- No existeix un marc específic regulador d'incentius a la inversió estrangera.
- Les polítiques actives de suport a la inversió són disperses (multiplicitat d'administracions) i, en general, migrades
- Existeix una àmplia estructura institucional (excessiva?) que dona suport al procés emprenedor en les seves fases successives, tant des de la promoció de la cultura emprenedora, com del suport a les fases de projecte, creació o de creixement o consolidació de l'empresa.
- Tenim un Pla Nacional de Recerca i Innovació 2010-2013 (PNRI) amb una despesa prevista de 5.308 milions en quatre anys, dels quals, 2.209 en l'àmbit de la investigació universitària. Es un pla ambiciós però no està desenvolupat
- Els mecanismes de suport són de naturalesa diversa des de l'assessoria a escala diversa (plans de negoci, propietat intel·lectual, assistència jurídica), tallers i seminaris, finançament, allotjament (incubadores), tramitacions, serveis d'informació. (guia de l'emprenedor: www.inicia.gencat.cat/)

El procés emprenedor a Catalunya: el marc institucional

El sistema emprenedor: què ens passa?

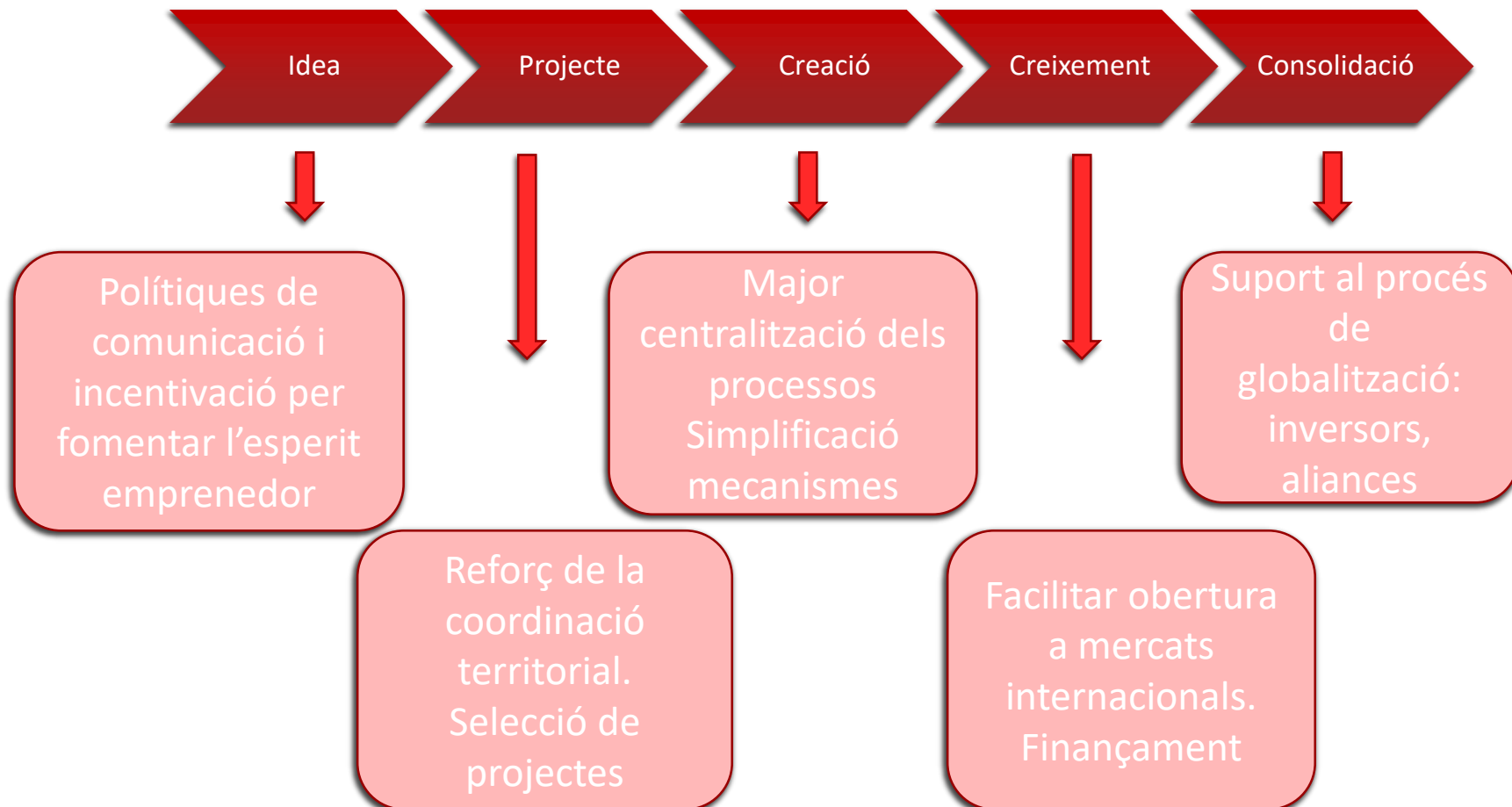
- La cultura emprenedora està poc desenvolupada cap a activitats de generació d'alt valor afegit
- L'activitat emprenedora es focalitza en activitats de serveis al mercat local
- L'impacte del sistema universitari en l'empresa és limitat malgrat les iniciatives existents. La recerca no està orientada al mercat sinó al currículum universitari (papers i publicacions)
- Dèficit de R+D+I de les grans corporacions tractores en cooperació amb els referents universitaris
- Sistema de finançament complex i dispers en el marc de les diferents administracions públiques. Insuficient en capital risc en certes franges
- Les Xarxes d'Inversos Privats mostren poca coordinació i ambició limitada
- La compra pública juga un paper poc rellevant en el foment de l'emprenedoria

El sistema emprenedor a Catalunya: una reflexió global

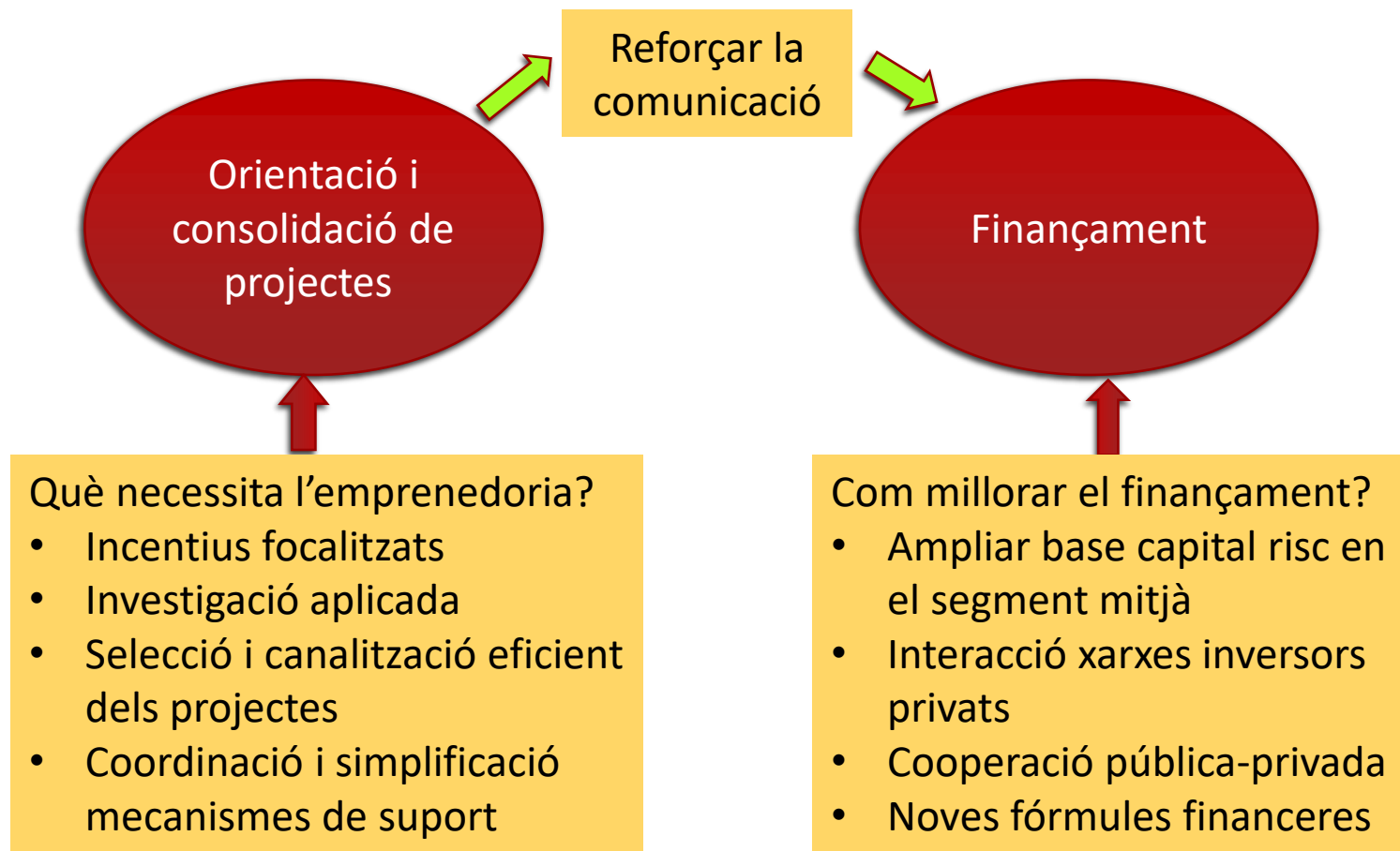
- Els resultats del sistema emprenedor no són els que voldríem malgrat la multiplicitat d'iniciatives i incentius per a millorar-lo:
 - Marc general d'ajuts fiscals ampli però poc utilitzat
 - Polítiques específiques insuficients i disperses per nivells d'administració
 - Accés laberíntic als ajuts
- Som conscients de la necessitat de l'emprenedor com a motor de generació de riquesa i ocupació i, per això, la política de foment de l'emprenedoria apareix com voluntat política
- El sistema encara ha de madurar sobre tot pel que fa a la seva estructuració des de la base, la generació d'idees, a la seva culminació, la creació d'empreses d'èxit global. Falta visió conjunta i gestió més orientada a resultats
- **Què podem fer?**

El marc general per a possibles actuacions en el sistema emprendedor català

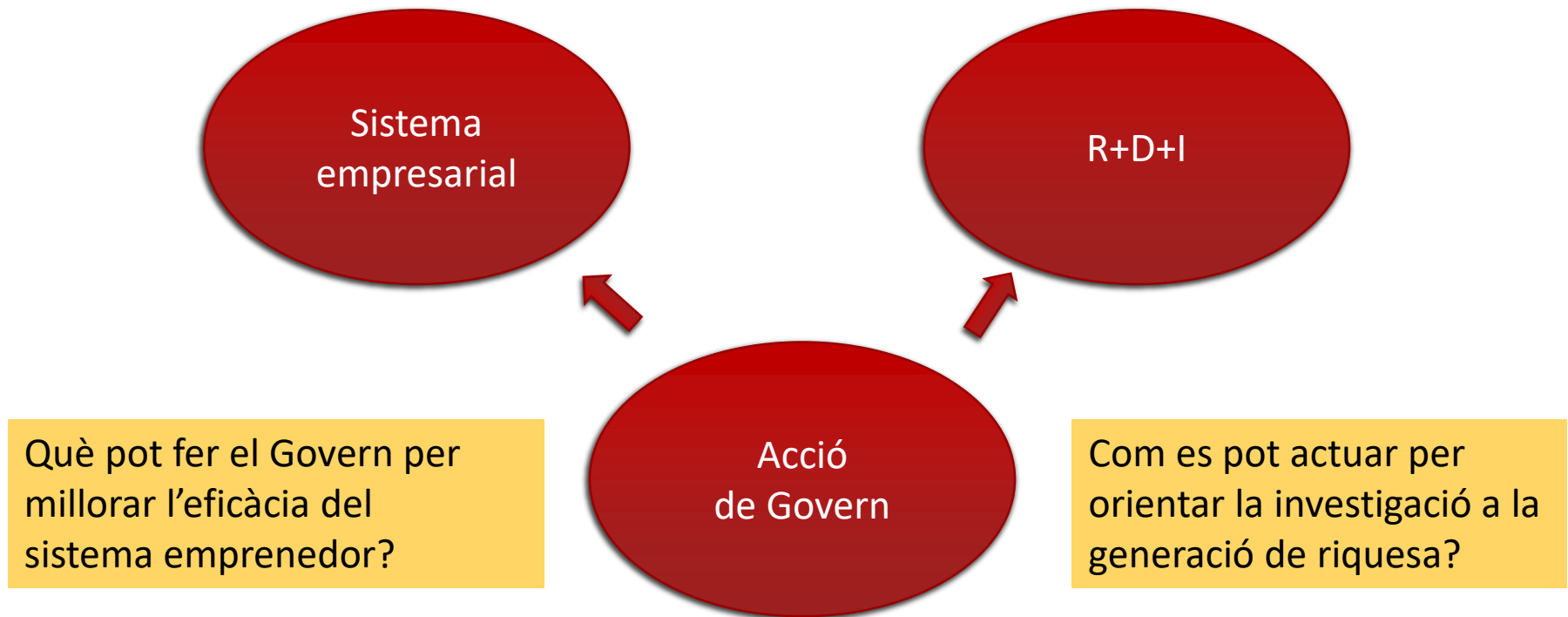
LES POLÍTIQUES S'HAN D'APLICAR A LES DIFERENTS FASES DEL PROCÉS

Quines són les necessitats més urgents del sistema emprenedor?

Les propostes d'actuació en polítiques públiques

Les propostes d'actuació en el sistema empresarial

- Orientació cap a polítiques industrials específiques davant polítiques fiscals d'abast general
 - Per a focalització de la inversió de les noves empreses
 - Per a l'atracció d'inversió estrangera
- Simplificació i coordinació dels processos de generació empresarial i dels seus mecanismes de suport
 - Detecció i canalització dels projectes amb més valor afegit
 - Coordinació entre els diferents nivells d'administració
- Intervenció sobre el marc de finançament
 - Ampliació base del VC en franges d'inversió mitjana
 - Intensificació cooperació pública-privada en VC
 - Coordinació xarxes inversors privats

Les propostes d'actuació en l'àmbit de la R+D+I

- Major centralització i coordinació de les polítiques d'impuls a la R+D+I.
- Orientació de la investigació universitària cap al mercat
- Valoració de les iniciatives d'investigació aplicada versus l'incentiu a la construcció curricular
- Desplaçament del focus investigador cap a l'empresa i en determinats sectors
 - Incentius a companyies amb capacitat de tracció creant consorcis amb universitats per a la creació de nuclis R+D, tenint en compte les grans multinacionals
 - Incentius específics a projectes en sectors predeterminats en cooperació entre administració, recerca i el sector empresarial
- Coordinació dels Parcs Tecnològics i impuls del seu paper com a detonador i acompanyant del sistema emprendedor